

Kjak

John Johannessen

Lis Mortensen
lm@jardfeingi.foRolf Guttesen
rolfg@setur.fo

Tú eigur eisini ábyrgdina, Bergtóra

Bergtóra Høgnadóttir eftirlýsir í grein, at psykiatriin verður raðfest hægrí. Hesum eri eg púra samdur við henni í, men tað er nú einaferð so, at tað er Løgtingið, ið Bergtóra er partur av, ið setur fíggarligu rammurnar.

Løgtingið hevur seinastu áriní játtað meira pening til barnapsykiatriina. Men hóast hetta, er eftirspurningurin og tørvurin øktur innan hetta økið.

Bíðilistarnir

Tað er rætt, sum Bergtóra førir fram, at bíðitíðirnar til útgreinan og viðgerð eru ov langar. Eg vil fara so langt sum at siga, at so langar bíðitíðir ikki kunnu góðtakast. Tí havi eg bíðið Landssjúkraúsið um eina ætlan fyri, hvussu vit loysa hendan trupulleikan. Hesa ætlanina havi eg fingið, og hon verður í lýtuni viðgjørd saman við embætisfólkunum í Heilsu- málaráðnum.

Skal bíðilistin burtur í einum høggi, er tað greitt, at hetta kostar pengar. Pengarnar kann bert Løgtingið játta, um vit ikki skulu skera aðrar tænastur á Landsjúkrahúsinum burtur. So her kann Bergtóra hjálpa til.

Nýggjur depil

“Hóast nógv føgur orð, er spakín framvegis ikki settur í til nýggjan psykiatriskan depil”, skrivar Bergtóra Høgnadóttir Joensen. Men í hesum málinum er tað Løgtinginum, ið bíðað verður eftir. Tann 14. februar í ár fór verklagslógin um m.a. nýggja psykiatriska depilin úr Heilsu- málaráðnum í Løgtingið. Talan er um løgtingsmál nr. 82, sum var til 1. viðgerðar 16. februar. Síðani hevur málið ligið í fíggarnevndini í mánaðir, hóast løgtingsins

egna tingskipan fyriskrivar, at viðgerðartíðin í nevnd ikki skal vara longri enn ein mánað.

Vónandi hendir tó okkurt skjótt. Í øllum førum bjóðaði fíggarnevndin Heilsu- málaráðnum á fund um málið farna týsdag. Vónandi kann Bergtóra skunda undir, at nakað víðari hendir.

Lummapeningur

Í grein síni vísir Bergtóra Høgnadóttir á tað órimiliga í, at búfólk sum búa fast á Psykiatriska Deplinum, missa alla sína pensjón og bert fáa lummapening í staðin. Hesum eri eg púra samdur við Bergtóra í. Men eisini her bíða vit eftir Løgtinginum. Í hesum fòrinum er talan um løgtingsmál nr. 158, sum eg sendi Løgtinginum 1. mars í ár. Vónandi verður hetta uppskotið samtykt, og vónandi kann Bergtóra skunda undir, at so verður.

Góð starvsfólk

At enda í grein síni rósar Bergtóra Høgnadóttir teimum góðu starvsfólkunum innan psykiatriska økið. Hesum taki eg fult undir við henni í. Tí hesi starvsfólk gera eitt megnar arbeiði undir mangan truplum umstøðum.

Eg veit, at Bergtóra veruliga hevur ein brennandi vilja at fáa betrað um umstøðurnar innan heilsuverkið sum heild. Tí vóni eg, at vit fáa eitt fruktargott samstarv við einum felags máli, um at ítøkiliggera føgru orðini í verki.

Geograf-netverkið »GAIA« er farið til verka

Fólk við útbúgving ella áhuga í geografi hava nú savnað seg í einum netverki, sum kallast “GAIA”, og harvið tikið stig til at menna áhugan fyri geografi í Føroyum.

Evnið fyri fyrsta seminarið í “GAIU”, sum bleiv hildið í Havn tann 7. mai, var “Kort og Atlas”. Á skránni vóru trý høvuðsevni.

Nýtt føroyskt heimsatlas má hava dygd

Nám (fyrr Skúlabókagrunnurin) fyrireikar nýtt heimsatlas til føroyska skúlaverkið. Kjak hevur tikið seg upp um staðanøvn í atlassinum. Rolf Guttesen greiddi frá teimum stovnum, sum eru á pallinum, nevnliga Skúlabókagrunnurin, føroyska Staðanavnanevndin, Collins forlagið, UNGEGN (United Nations Group of Experts on Geographical Names).

Lis Mortensen vísti nøkur nýggj kort um m.a. havbotnin

kring Føroyar og ístíðina, sum Jarðfeingi fyrireikar til tað nýggja atlasið.

Geodesi í Føroyum er grundarlagið fyri kortlegging

Stein Fossá frá Umhvørvistovuni, legði fram. Hann greiddi frá kortprojektiðnum og grundleggjandi princippum í kortlegging. Hann vísti á gomlu 281 m longu basislinjuna úti við Landa- vegin, sum var grundarlagið fyri fyrstu uppmátingini av Føroyum. Hvørjaferð landið varð uppmált av nýggjum, vóru skeivleikar rættaðir, sum viðfórdu, at oyggjarnar krympaðu.

GIS – teldutøk kort til undirvísing og gransking

Lis Mortensen greiddi frá GIS (Geografisk Informatións System) og teldutøk kort til undirvísing og gransking.

Hon brúkti sum dømi eitt digitalt landslagsmodell, sum Thomas Balstrøm, ið er serkønur á hesum øki, hevði útviklað við Fjallavatn og Kvíandali í Vágum.

Nýggja netverkið kallast “GAIA”

Samtykt var at geva netverkinum navnið “GAIA”, sum er gamla grikska jarðargudindan, sum eisini kann uppfastast sum sjálv Móðir Náttúra. Gaia ella gea er eisini upphav til nøvnini á fleiri vísindagreinum: Geografi, geologi, geodæsi og geometri.

Endamálið við netverkinum “GAIU” er at savna geografar og øll, sum eru áhugaði í slíkum evnum, fyri at økja um áhugan fyri fakinum í Føroyum, skipa fyri fundum, seminarum, útferðum og upplýsandi tiltøkum.

Ætlandi verður næsta tiltakið umleið 1. september. Tá

verður skipað fyri eini útferð í tveir dagar við evninum “Føroyska bygdin í gamla bóndasamfelagnum”. Ætlanin er at vitjaí nøkrum bygdum, meðan leiðin gongur til Gásadal, har luttakararnir steðga fyri náttina. Síðan gongur leiðin uppum fjallið úr Gásadali til Vikar á Vágoyinni.

Opin felagsskapur

Luttakararnir á fyrsta fundinum í “GAIU” samdust um, at øll við áhuga fyri geografi, sum skúlafaki, granskingarøki ella ítrivi, eru væl-komin uppí netverkið. Fólk, sum hava hug at luttaka í GAIA-tiltøkum kunnu senda ein teldupost til Lis Mortensen ella Rolf Guttesen

Netverkið hevur stovnað ein Facebook-bólk við heitinum “GAIA-Føroyar”, har áhugaði kunnu fylgja við virkseminum í “GAIU”.

Jógvan Thomsen

Hoyvík

Valevni hjá Fólkaflakkinum

Frælsið má verjast

Ein ræðandi hugburður vil alla tíðina skava av frælsinum og rættindunum hjá einstaka borgaranum. Ofta verða lógir samtyktar, grundaðar á lægsta felagsnevna. Ein vaksandi partur av løgtingsmanningsini vil seta frælsi hins einstaka til viks, bert fyri at tekkjast nøkrum konservativum bólkum, ið ynskja allar borgarar undirlagdar teirra sjálmmettu normar og virðir. Tí hevur land okkara ein

bráðneyðugan tørv at skifta tingmanning. Okkum tørvar eina, ið vil virða frælsið hjá øllum at ráða yvir egnum lívið, avgerðum og áhugamálum.

Onkuntíð vinna liberalu virðini á svørtu konservativu kreftunum. Enn er tó langt eftir á mál, um vit skulu endurbyggja eitt samfelag ið ungdomur og útisetar okkara tíma at búleikast í.

Tí stilli eg upp til komandi Løgtingsval fyri Fólkaflakkin.

Stevnuskrá Fólkaflakksins sigur:

“Fólkaflakkurin vil halda fast um og verja ognarrættin og persónliga frælsið. Persónligt frælsi elur ábyrgdarkenslu og ber í sær trúarfrælsi, politiskt frælsi, mentanarfrælsi og vinnufrælsi, bert avmarkað av, at eingin borgari ella bólkur av borgarum má verða hvør øðrum at meini.”

Eg meti hettar brot verða hornasteinurin undir einum

frælsu samfelagið. At ávísir flokkar vilja banna ávísu atburðum, liviháttum og parløgum meti eg sum stóra skomm fyri eitt frælst samfelag. Eg vil virka fyri at fáa okkum eitt frælst samfelag, har eingin skal blíva bannlýstur fyri livihátt sín. Eitt samfelag har eingin lóg skal herðast bert tí at nøkur ikki duga sær hógv. Har øll kunnu føla seg vælkomín, úttan undantak.